

บทที่ 7

ข้อขัดแย้ง

ความนำ

ข้อขัดแย้ง (conflict) เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญและจำเป็นต้องมีอยู่ในเรื่องสั้นทุกประเภท หากขาดข้อขัดแย้งแล้วย่อมทำให้ขาดความน่าติดตามไปด้วย ไม่สามารถเรียกความสนใจจากผู้อ่านให้ติดตามไปตลอดทั้งเรื่องได้ ดังนั้นเรื่องสั้นทุกเรื่องจึงต้องมีข้อขัดแย้งแบบใดแบบหนึ่งเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง และเป็นหน้าที่ของตัวละครหลักที่จะต้องไขข้อขัดแย้งหรือปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นด้วยวิธีการใช้ความเพียรพยายามอย่างสุดความสามารถโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะออกมาไม่ว่าจะเป็นในทางบวกคือเอาชนะและไขปมปัญหาเหล่านั้นได้หรือในทางลบคือ ไม่สามารถเอาชนะและพ่ายแพ้ต่อข้อขัดแย้งเหล่านั้น ความพยายามในการแก้ข้อขัดแย้งของตัวละครจึงเป็นสถานการณ์ที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็นเอาใจช่วยและติดตามเรื่องราวอย่างใจด้วยความจดจ่อว่าตัวละครจะใช้ความรู้ความสามารถและกลวิธีการใดเพื่อเอาชนะอุปสรรคเหล่านั้น

ความหมายของข้อขัดแย้ง

ข้อขัดแย้ง หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “conflict” ตามที่ ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : ออนไลน์) ให้ความหมายข้อ “ขัดแย้ง” ไว้ว่า คือ ไม่ทำตาม, ผ่าฝืน, ขืนไว้, แย้งกันหรือไม่ลงรอยกัน สำหรับพจนานุกรม Oxford Advanced Learner’s Dictionary (Online) ระบุว่า เป็นสถานการณ์ที่มีความตรงกันข้ามในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือความต้องการที่ยากแก่การตัดสินใจเลือก สำหรับความหมายในทางวรรณกรรมคำว่า “ข้อขัดแย้ง” หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความเพียรพยายามหรือพลังกำลังที่จะเอาชนะหรือต่อต้านกันระหว่างสองฝ่าย ได้แก่ ตัวละครเอก (protagonist) และตัวละครร้าย (antagonist) (Quinn, 2006 : 95) ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง

ขัดแย้งกัน อย่างเช่น ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด ความลึกลับลึกลับ การตัดสินใจ ความประพฤติ การกระทำ การแสดงออก ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้เรื่องราวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เช่น สภาพอากาศ สงคราม ภัยพิบัติ เป็นต้น ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสามารถ ความเพียรพยายามหรือพลังกำลัง ในที่นี้อาจเป็นคน กลุ่มคน ธรรมชาติ เป็นสิ่งของ (ซูทิพย์ เลหาวิเศษ, 2558 : 33; Roberts & Henry, 1986 : 103) หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม เงื่อนไขทางเหตุการณ์ ที่ต่างฝ่ายต้องใช้วิธีการหรือรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะเอาชนะซึ่งกันและกันด้วยความสมเหตุสมผลกับเรื่องราวที่ควรจะเป็นในเรื่องได้อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งบรรลุเป้าหมายของตนที่ตั้งไว้ หรือสิ่งที่เข้าไปขัดขวางอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ตั้งใจ โดยทั่วไปแล้วตัวละครหลักจะปรากฏอยู่ข้างใดข้างหนึ่งในข้อขัดแย้งหลักตามโครงเรื่อง (Morgan, n.d.)

สรุปได้ว่า คำว่า “conflict” ในภาษาอังกฤษที่นำมาใช้เป็นคำเฉพาะด้านวรรณกรรม หมายถึง ข้อขัดแย้ง ปมปัญหา อุปสรรคกีดขวางใด ๆ ที่เกิดจากอิทธิพลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตรงข้ามกับตัวละครหลักในเรื่องและตัวละครหลักจะต้องใช้ความเพียรพยายามเอาชนะ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของตนตามที่กำหนดไว้ และเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เรื่องดำเนินไปตั้งแต่ตอนต้นเรื่องกลางเรื่องและจบเรื่อง

ความสำคัญของข้อขัดแย้ง

งานวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีจำเป็นต้องมีข้อขัดแย้งเพื่อให้มีเค้าโครงเรื่องโดยมีตัวละครปรากฏอยู่ด้วยตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้อ่านจะเห็นความรุดหน้าหรือความเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมและความนึกคิดของตัวละครหลัก สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากข้อขัดแย้งทั้งสิ้น (Gillmet, n.d.) และยังเป็นสิ่งทดสอบความเชื่อมั่นของตัวละครและทำให้ตัวละครได้เผยความแข็งแกร่งหรือความอ่อนแอของตนออกมาซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในชีวิตจริง และสิ่งที่น่าสังเกตคือข้อขัดแย้งนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งดีหรือเลว เรามักจะพบเจอได้บ่อย ๆ ว่าปัญหาหรืออุปสรรคบางอย่างไม่อาจจะบ่งชี้ได้ว่าผิดหรือถูก (ซูทิพย์ เลหาวิเศษ, 2558 : 34) ทั้งนี้การนำข้อขัดแย้งมาใช้ก็เพื่อเสนอสิ่งที่เป็นความยากลำบากของตัวละครหลักเท่านั้น เรื่องสั้นส่วนมากนิยมใช้ข้อขัดแย้งหลักตามโครงเรื่องเพียงเรื่องเดียวตลอดทั้งเรื่องเท่านั้น แต่อาจจะมีปมปัญหาปลีกย่อยอื่น ๆ ที่ไม่สำคัญอะไรปรากฏรวมด้วย (Abbott, 2008 : 51) ดังนั้นจึงถือว่าเป็นหัวใจหลักของโครงเรื่องสั้น ถ้าไม่มีปัญหาอุปสรรคแล้วก็ไม่มีความหมายเช่นกัน (Coles, n.d.) เพราะ

ไม่มีสิ่งใดที่จะมาขัดเคลือบเรื่องราวให้ดำเนินต่อไปได้ ทำให้เรื่องราวไม่มีประเด็นและจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้การขาดข้อขัดแย้งยังจะทำให้โครงเรื่องไม่น่าสนใจเพราะไม่มีอุปสรรคมาท้าทายตัวละคร จึงจำเป็นต้องมีปมปัญหาบางอย่างเพื่อให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวละคร (Frey, 1987 : 27-31) ตามที่นักวรรณกรรมหลายท่านกล่าวว่า “หากปราศจากข้อขัดแย้งแล้วไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นเรื่องสั้น” (No conflict, no short story)

สรุปได้ว่า ข้อขัดแย้งเป็นหัวใจสำคัญในเรื่องสั้นและมีบทบาทอย่างมากต่อนักประพันธ์ที่จะเสนอให้เห็นพัฒนาการของเหตุการณ์ว่ามีความรุดหน้าไปตามเนื้อเรื่องที่กำลังดำเนินไปข้างหน้าอย่างไร ทำให้มีจุดลงของเรื่องและบรรลุจุดเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเพื่อสร้างความบันเทิงและแฝงข้อคิดในการดำเนินชีวิตให้กับผู้อ่านด้วยเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของข้อขัดแย้ง

การใช้ข้อขัดแย้งในเรื่องสั้นมีจุดประสงค์อยู่ด้วยกันหลายประการ ได้แก่

1. เพื่อสร้างเหตุการณ์หลักในเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคจัดว่าเป็นวิกฤตการณ์หนึ่งที่จะคอยขัดเคลือบเรื่องราวไปสู่เหตุการณ์หลักในเรื่อง (Tucker, n.d.) ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่าเรื่องดังกล่าวนั้นข้อขัดแย้งหลัก ๆ ที่ตัวละครต้องเอาชนะตั้งแต่ต้นจนจบคืออะไร ทำให้เห็นภาพรวมของปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นว่าเกิดขึ้นจากภายใน (internal) หรือภายนอก (external) ของตัวละคร ซึ่งข้อขัดแย้งจะมีความชัดเจนและรุนแรงที่สุดในช่วงที่เรียกว่าจุด “climax” ของเรื่อง ซึ่งเป็นจุดที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบางอย่างกับตัวละคร

2. เพื่อให้โครงเรื่องมีความรุดหน้า ข้อขัดแย้งจะทำให้โครงเรื่องมีพัฒนาการ (development) จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งและสิ้นสุดลงในตอนจบของเรื่อง (Burke, 2012 : 15; และ Tucker, n.d.) ทำให้เรื่องราวมีความรุดหน้าและมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้อ่านจะได้เห็นถึงพัฒนาการและการรุดหน้าของเหตุการณ์ในแต่ละช่วงได้อย่างชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่ตอนเปิดเรื่อง (exposition) แล้วจึงเกิดปมปัญหาต่าง ๆ (rising action) ไปจนถึงจุดรุนแรงสุด (crisis) แล้วเหตุการณ์จึงค่อย ๆ ผ่อนคลาย (falling action) จนสถานการณ์คลี่คลาย (climax) จากนั้นเหตุการณ์จะนำไปสู่จบของปัญหา (denouement) ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงเรื่องเหล่านี้ต้องอาศัยข้อขัดแย้งเท่านั้นจึงจะสมบูรณ์ได้

3. เพื่อให้เรื่องราวมีจุดสิ้นสุด การไม่มีข้อขัดแย้งจะทำให้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ดำเนินไปได้เรื่อย ๆ ไม่มีจุดสิ้นสุดของเรื่องได้อย่างเหมาะสม และอาจไม่ได้จัดเรื่องราวดังกล่าว

อยู่ในกลุ่มเรื่องสั้น (Tucker, n.d.) ดังนั้นการเผชิญกับปมปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวละครต้องเอาชนะนอกจากทำให้เรื่องสั้นมีความรู้ตื้นแล้วยังนำไปสู่จุดสิ้นสุดของเรื่องราว เมื่อปมปัญหานั้นได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว บางเรื่องนักประพันธ์อาจจบเนื้อหาลง ณ จุดนั้น แต่ก็จะมีบางเรื่องยังดำเนินเรื่องไปอีกสักกระยะ เพื่อให้เห็นภาพแห่งการได้รับผลที่เกิดจากการไขปมปัญหาเหล่านั้นได้แล้วจึงค่อยจบเรื่อง

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของข้อขัดแย้ง คือ เพื่อเป็นเหตุการณ์หลักในเรื่องที่ต้องดำเนินไปมีจุดเริ่มต้นเรื่อง เพื่อให้เรื่องสั้นมีความเปลี่ยนแปลงจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง และเพื่อให้เรื่องสั้นมีจุดลงเอยและสิ้นสุด

ประเภทของข้อขัดแย้ง

ตามที่นักวิชาการ เช่น ชูทิพย์ เลหาวิเศษ (2558 : 35); สุทัศน์ วงศ์กระปุกถาวร (2550 : 111-112); ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2544 : 112-113); กุหลาบ มลลิกามาส (2543 : 102); Simpson, J. (2001 : 46); Williams, B. C. (1917 : 56-64); Cook, j. (n.d.); และ Scribendi (n.d.) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงประเภทของข้อขัดแย้งในเรื่องสั้น สามารถสรุปแบ่งออกได้ ดังนี้

1. แบ่งตามความสำคัญของข้อขัดแย้ง

โดยทั่วไปแล้วเรื่องสั้นจะมีข้อขัดแย้งหลัก ๆ เพียงประเด็นเดียวที่คอยขับเคลื่อนเรื่องราวให้ดำเนินไป อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการเสริมให้ข้อขัดแย้งหลักมีความเข้มข้น เพิ่มอรรถรส ความน่าติดตามและคอยลุ้นกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาจมีข้อขัดแย้งรองเกิดขึ้นร่วมด้วย นักประพันธ์สามารถกำหนดและใส่ลงไปในผลงานของตนเองได้อย่างไม่จำกัด เนื่องจากสามารถกำหนดให้ปัญหาที่ต้องแก้เกิดพร้อมกันหลายอย่างได้ ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องให้ความสำคัญกับข้อขัดแย้งหลักเสียก่อนจึงค่อยหันมาจับประเด็นเรื่องข้อขัดแย้งรอง ดังนั้นไม่ว่าข้อขัดแย้งหลักหรือรองจัดว่าเป็นข้อขัดแย้งทั้งสิ้น โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้

1.1 ข้อขัดแย้งหลัก ได้แก่ ข้อขัดแย้งที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง หรือที่เรียกว่า “major conflict”, “main conflict” หรือ “central conflict” ถูกใช้เป็นเหตุการณ์หลักในการขับเคลื่อนเรื่องราวให้ดำเนินไปได้อย่างมีรสชาติตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้อ่านจะเห็นข้อขัดแย้งดังกล่าวดำเนินไปเรื่อย ๆ โดยอาจมีเหตุการณ์รอบ ๆ คอยสนับสนุนให้เรื่องมีความรู้ตื้น จึงทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น ใจจดจ่อกับเรื่องราวว่าจะดำเนินต่อไปอย่างไรและจบ

ลงอย่างไร ข้อขัดแย้งหลักจะต้องได้รับการเฉลยหรือคลี่คลายในตอนท้ายเรื่องด้วย และเมื่อได้รับการคลี่คลายแล้วทำให้เรื่องสั้นจบลงไปด้วย

1.2 ข้อขัดแย้งรอง ได้แก่ ความขัดแย้งซึ่งไม่สำคัญอะไรมากนักหรือที่เรียกว่า “minor conflict” มักจะเกิดขึ้นร่วมกับข้อขัดแย้งหลักเพียงช่วงใดช่วงหนึ่ง ที่มีสาเหตุมาจากข้อขัดแย้งหลัก สำหรับข้อขัดแย้งรองสามารถเกิดได้หลายปม แต่ควรมี 2-3 ปมเท่านั้นสำหรับเรื่องสั้น ข้อขัดแย้งรองจะเกิดขึ้นและจบลงในระหว่างเรื่องเท่านั้น จะไม่มีความต่อเนื่องกับเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบและไม่มีความซับซ้อนหรือน่าติดตามมากนัก ง่ายต่อการคาดเดาและเข้าใจ แต่ก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน โดยจะทำหน้าที่คอยเสริมข้อขัดแย้งหลักให้มีความซับซ้อน น่าสนใจ และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น บางครั้งทำให้ยากแก่การคาดเดาว่า ข้อขัดแย้งหลักจะดำเนินไปในทิศทางใดและจะจบลงอย่างไร ทำให้ความสนใจของผู้อ่านเน้นไปที่ข้อขัดแย้งหลัก แต่จะใช้ข้อขัดแย้งรองเป็นเครื่องมือในการคาดเดาว่าจุดใดคือข้อขัดแย้งหลักและรอง นักประพันธ์จะเฉลยหรือไม่เฉลยหรือจะปล่อยให้ผู้อ่านคาดการณ์เอาเองก็ได้ จะไม่มีผลกับใจความสำคัญของเรื่องแต่อย่างใด

2. แบ่งตามลักษณะของข้อขัดแย้ง

ข้อขัดแย้งสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะได้ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อขัดแย้งภายใน เรียกว่า “interior conflict” คือ ความขัดแย้งที่เกิดจากภายในของตัวละครเอง (Burke, 2012 : 15; Bell, 2011 : 196) มีดังนี้

2.1.1 ตัวละครกับตัวเอง เรียกว่า “character versus self” คือ ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากภายในหัวของตัวละครเองเป็นหลักไม่ได้เกิดกับผู้อื่น ซึ่งเขาต้องแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเองเพียงผู้เดียว (Ross, 1993 : 108) เช่น การครุ่นคิดถึงกลวิธีการหรือการตัดสินใจในการหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้นว่าจะทำอย่างไร การพยายามตัดสินใจกับสิ่งผิดชอบชั่วดี ความเชื่อมั่น ความศรัทธาหรือการยึดติดกับบางสิ่งบางอย่างที่คิดว่าดีแต่ผลออกมากลับไม่เป็นเช่นนั้น สิ่งที่ดีกว่ามีอยู่จริงกลับเป็นสิ่งลวง ความเศร้าโศกเสียใจที่ตนถูกทำร้ายทางความรู้สึก เช่น ไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ ความวิตกกังวลหรือความหวาดกลัวกับสิ่งที่ตนเองต้องเผชิญโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความต้องการเอาชนะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การต้องตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหรือทางใดทางหนึ่งโดยไม่แน่ใจว่าผิดหรือถูกหากเลือกผิดอาจพบกับผลลัพธ์ในทางไม่ดี ตัวอย่างเช่นเรื่อง "The Gift of the Magi" โดย โอลิเวีย เฮนรี่ (Olivia Henry, 1862-1910) สำหรับข้อขัดแย้งหลักของเรื่องนี้คือ เดลล่า (Della) ด้วยความรักที่เขามีให้กับ จิม (Jim) ผู้เป็น

สามี เธออยากจะซื้อของขวัญซึ่งเป็นสร้อยเงินคล้องนาฬิกาพก แต่เธอยังขาดเงินอีกเล็กน้อย วิธีที่เธอคิดได้ตอนนั้นคือการตัดแบ่งขายเส้นผมของตน เพื่อนำเงินไปเพิ่มให้ครบในส่วนที่ขาดไป แต่เธอรู้สึกเสียดายเพราะเธอเป็นคนที่รักผมของเธอมาก เธอจึงต้องใช้เวลาชั่งใจอยู่นานกว่าจะตัดสินใจได้ ซึ่งมีเนื้อหาช่วงต้นเรื่อง ดังนี้

“One dollar and eighty-seven cents. That was all. And sixty cents of it was in pennies. Pennies saved one and two at a time by bulldozing the grocer and the vegetable man and the butcher until one's cheeks burned with the silent imputation of parsimony that such close dealing implied. Three times Della counted it. One dollar and eighty-seven cents. And the next day would be Christmas.

There was clearly nothing left to do but flop down on the shabby little couch and howl. So Della did it. Which instigates the moral reflection that life is made up of sobs, sniffles, and smiles, with sniffles predominating... (Smith, 1916 : 286)

ฉากนี้จัดว่าเป็นจุดเริ่มต้นของข้อขัดแย้งหลักของเรื่อง และเป็นข้อขัดแย้งภายในของตัวละคร เป็นความรู้สึกที่ต้องตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรดี สถานการณ์เริ่มขึ้นหลังจาก เดลล่า (Della) พบว่า มีเงินไม่พอที่จะซื้อของขวัญให้สามีซึ่งขาดไปอีก \$ 0.60 เซ็นต์ เธอนับเงินของตนเองที่มีอยู่หลายครั้งและครุ่นคิดที่จะหาเงินที่ยังขาดอยู่มาจากที่ไหนดี

2.2 ข้อขัดแย้งภายนอก เรียกว่า “exterior conflict” เป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกของตัวละคร (Burke, 2012 : 15) แบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ตัวละครกับตัวละคร หรือ “character versus character” คือเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างตัวละครสองฝ่ายหรือมากกว่า อาจเป็นความขัดแย้งในระดับบุคคลหรือกลุ่มคน ตัวละครที่เกิดข้อขัดแย้งกันอาจอยู่ตรงข้ามคนละฝั่งกันได้ (Ross, 1993 : 108) เช่น ตัวละครเอก (protagonist) และตัวละครร้าย (antagonist) หรืออาจอยู่เป็นฝ่ายเดียวกัน ข้อขัดแย้งที่เกิดอาจยังไม่มีความชัดเจนว่าใครผิดหรือถูกแต่ทุกฝ่ายต่างเชื่อว่าตนเองถูก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้มีโอกาสทำหน้าที่เป็นสายสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปมปัญหาเหล่านั้น

ก่อน แล้วเรื่องราวจึงค่อยเฉลยความจริงออกมาทีละนิด ๆ จนหมด (Nikolajeva, 2005 : 100) ด้วยวิธีนี้จะทำให้มีความน่าสนใจมากกว่าเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้คำตอบตั้งแต่แรกที่เกิดข้อขัดแย้ง ตัวอย่างเช่นเรื่อง “Hills Like White Elephants” โดย เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ (Ernest Miller Hemingway, 1899–1961) ซึ่งเป็นเรื่องราวของชายหนุ่มและหญิงสาวคู่รักที่คุยกันในช่วงหนึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

The girl looked across at the hills.

"They're lovely hills," she said. "They don't really look like white elephants. I just meant the coloring of their skin through the trees."

"Should

we have another drink?"

"All right."

The warm wind blew the bead curtain against the table.

"The beer's nice and cool," the man said.

"It's lovely," the girl said.

"It's really an awfully simple operation, Jig," the man said. "It's not really an operation at all."

The girl looked at the ground the table legs rested on.

"I know you wouldn't mind it, Jig. It's really not anything. It's just to let the air in."

The girl did not say anything.

"I'll go with you and I'll stay with you all the time. They just let the air in and then it's all perfectly natural."

"Then what will we do afterward?"

"We'll be fine afterward. Just like we were before."

"What makes you think so?"

"That's the only thing that bothers us. It's the only thing that's made us unhappy."

The girl looked at the bead curtain, put her hand out and took hold of two of the strings of beads.

"And you think then we'll be all right and be happy."

"I know we will. You don't have to be afraid. I've known lots of people that have done it."

"So have I," said the girl. "And afterward they were all so happy."

"Well," the man said, "if you don't want to you don't have to. I wouldn't have you do it if you didn't want to. But I know it's perfectly simple."

"And you really want to?"

"I think it's the best thing to do. But I don't want you to do it if you don't really want to."

"And if I do it you'll be happy and things will be like they were and you'll love me?"

"I love you now. You know I love you."

"I know. But if I do it, then it will be nice again if I say things are like white elephants, and you'll like it?"

"I'll love it. I love it now but I just can't think about it. You know how I get when I worry."

"If I do it you won't ever worry?"

"I won't worry about that because it's perfectly simple."

"Then I'll do it. Because I don't care about me."

"What do you mean?"

"I don't care about me."

"Well, I care about you."

"Oh, yes. But I don't care about me. And I'll do it and then everything will be fine."

"I don't want you to do it if you feel that way." (Hemingway, 1938

: 371-374)

จากเนื้อความที่ยกมา แม้เนื้อหาจะไม่ได้เน้นข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลที่ใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์สู้รบกัน เมื่อดูจากการสนทนาของคู่นี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างกันได้ อย่างชัดเจน โดยฝ่ายหญิงสาวเกิดตั้งครรภเมื่อฝ่ายชายทราบจึงรู้สึกยังไม่พร้อมที่จะ รับผิดชอบเด็กที่จะเกิดมาจึงให้แฟนสาวไปทำแท้ง แต่หญิงสาวอยากรักษาลูกในครรภ์ไว้ การพูดคุยกันด้วยเรื่องนี้แม้จะใช้ภาษาที่อ่านแล้วเป็นสำนวนที่นุ่มนวล แต่ก็สื่อความได้อย่าง ชัดเจนถึงความขัดแย้งของทั้งสอง หญิงสาวต่อว่าแฟนหนุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบและหมกมุ่น รัก ในตัวเธอ เขาปฏิเสธและบอกว่าการทำแท้งไม่ใช่เรื่องน่ากลัว มีคนทำแท้งมากมาย ทุกอย่างยัง เหมือนเดิม เขายังคงรักเธอต่อไปเหมือนดังที่เคยเป็น หญิงสาวยังต่อว่าหากเขาไม่ต้องการลูก เธอก็จะไปจากชีวิตเขา ทำให้แฟนหนุ่มใจอ่อนลงและบอกว่าหากเธอไม่ต้องการการทำแท้งก็ไม่ เป็นไร แต่ในใจก็ยังอยากให้แฟนสาวไปเอาออก

2.2.2 ตัวละครกับสังคม เรียกว่า “character versus society” เป็นสถานการณ์ ที่ตัวละครต้องเผชิญกับฝ่ายตรงข้ามที่ไม่ใช่ตัวต่อตัวเท่านั้นแต่เป็นกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เป็น ปัญหาที่ตัวละครมีความเห็นแตกต่างด้านค่านิยม ความไม่ยุติธรรม ความโหดร้ายทารุณ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อหรือกฎระเบียบ เป็นต้น (Stoodt, 1996 : 33; Nikolajeva, 2005 : 100) ที่คนในสังคมหรือชุมชนยึดถือปฏิบัติ (สิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นตัวละครตัวแทนคนใน สังคม) ข้อขัดแย้งในลักษณะนี้ตัวละครอาจต้องเผชิญเพียงแค่บางส่วนหรือทั้งหมด และอาจ เกิดในระดับจุลภาค เช่น ในครอบครัว ในกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น หรือเกิดในระดับมหภาค เช่น ระดับชุมชน ระดับสังคม ระดับภาค ระดับประเทศ หรือระดับโลก ตัวอย่างเช่นเรื่อง "The Lottery" โดย เซอร์ลีย์ แจ็คสัน (Shirley Jackson, 1916-1965) เป็นเรื่องราวของคนในหมู่บ้าน หนึ่งที่มิประเพณีประจำปีด้วยการสังเวยชีวิตคนปีละหนึ่งคน ด้วยการร่วมกันฆ่าคนที่จับสลาก ได้จุดสีดำ โดยการปาก่อนหินใส่จนตาย ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันมาทุกปีไม่มีใครรู้ว่า ประเพณีดังกล่าวมีความเป็นมาอย่างไรและเมื่อไหร่ ข้อขัดแย้งเริ่มขึ้นกับตัวละครเมื่อผู้นำได้ ประกาศให้ทุกคนทราบ ดังนี้

..."Well, now." Mr. Summers said soberly, "guess we better get started, get this over with, so's we can go back to work. Anybody ain't here?"

"Dunbar." several people said. "Dunbar. Dunbar."

Mr. Summers consulted his list. "Clyde Dunbar." he said. "That's right. He's broke his leg, hasn't he? Who's drawing for him?"

"Me. I guess," a woman said. and Mr. Summers turned to look at her. "Wife draws for her husband." Mr. Summers said. "Don't you have a grown boy to do it for you, Janey?"...

... People began to look around to see the Hutchinsons. Bill Hutchinson was standing quiet, staring down at the paper in his hand. Suddenly. Tessie Hutchinson shouted to Mr. Summers. "You didn't give him time enough to take any paper he wanted. I saw you. It wasn't fair!"

"Be a good sport, Tessie." Mrs. Delacroix called, and Mrs. Graves said, "All of us took the same chance."...

..."It's Tessie," Mr. Summers said, and his voice was hushed. "Show us her paper. Bill."

Bill Hutchinson went over to his wife and forced the slip of paper out of her hand. It had a black spot on it, the black spot Mr. Summers had made the night before with the heavy pencil in the coal company office. Bill Hutchinson held it up, and there was a stir in the crowd.

"All right, folks." Mr. Summers said. "Let's finish quickly." ... (Warren, 1959 : 67-68, 70-71)

จากเนื้อความจะเห็นได้ว่าทุกคนต้องเข้าร่วม หากไม่มาก็ต้องมีคนในครอบครัวจับแทน ในปีนี้คนที่จับได้คือ เทสซี ฮัทชินสัน (Tessie Hutchinson) ซึ่งเป็นตัวละครในเรื่องเกิดปมขัดแย้งกับกลุ่มคน (society) เพราะเธอตกเป็นเหยื่อในการจับสลากได้จุดสีดำ และรู้สึกว่ามีคุณธรรม เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงกฎเกณฑ์ในสังคมที่ทุกคนยอมปฏิบัติแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

2.2.3 ตัวละครกับธรรมชาติ เรียกว่า “character versus nature” คือข้อขัดแย้งที่เกิดจากปรากฏการณ์พลังอำนาจทางธรรมชาติ เช่น ฝนตกฟ้าร้อง น้ำท่วม พายุโหมกระหน่ำ ท้องทะเลที่บ้าคลั่ง แผ่นดินไหว หิมะ ทะเลทราย ป่าเขาลำเนาไพร เป็นต้น (Ross, 1993 : 108) และยังรวมถึงโรคภัยไข้เจ็บ บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน โดยตัวละครต้องอาศัยความพยายามที่จะเอาชนะ การนำเสนอข้อขัดแย้งในลักษณะนี้อาจใช้ภาพของธรรมชาติในด้านที่โหดร้ายมากกว่าด้านที่เป็นมิตรกับตัวละคร เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ มนุษย์เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ เท่านั้นไม่ควรสำคัญตนว่ายิ่งใหญ่หรือมีพลังกำลังเหนือกว่าผู้ใดในจักรวาลนี้ และยังต้องการทดสอบข้อจำกัดที่เป็นจุดแข็งของมนุษย์ ตัวอย่างเช่นเรื่อง “The Old Man and the Sea” โดย เออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ (Ernest Miller Hemingway) ช่วงเปิดเรื่อง ดังนี้

“He was an old man who fished alone in a skiff in the Gulf Stream and he had gone eighty-four days now without taking a fish. In the first forty days a boy had been with him. But after forty days without a fish the boy’s parents had told him that the old man was now definitely and finally *salao*, which is the worst form of unlucky, and the boy had gone at their orders in another boat which caught three good fish the first week. It made the boy sad to see the old man come in each day with his skiff empty and he always went down to help him carry either the coiled lines or the gaff and harpoon and the sail that was furled around the mast. The sail was patched with flour sacks and, furled, it looked like the flag of permanent defeat.

The old man was thin and gaunt with deep wrinkles in the back of his neck. The brown blotches of the benevolent skin cancer the sun brings from its reflection on the tropic sea were on his cheeks. The blotches ran well down the sides of his face and his hands had the deep-creased scars from handling heavy fish on the cords. But none of these scars were fresh.

They were as old as erosions in a fishless desert. ..." (Hemingway, 1952

: 9-10)

จากเนื้อความ นักประพันธ์เกริ่นนำข้อขัดแย้งให้ผู้อ่านได้ทราบในเบื้องต้น เป็นความขัดแย้งของคนกับธรรมชาตินั่นคือชายชรา กับทะเล ซึ่งเรื่องราวโดยย่อเกี่ยวกับชาวประมงชราผู้ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาที่ออกทะเลหาปลาเกือบ 3 เดือน กลับไม่ได้ปลาเลย แม้เขาจับปลาตัวใหญ่ได้แต่ก็สู้แรงปลาไม่ไหวและกลับขึ้นฝั่งตัวเปล่าเหมือนเคย อย่างไรก็ตามข้อขัดแย้งในเรื่องนี้ดูเหมือนว่าจะจบลงด้วยชัยชนะของธรรมชาติ แต่ชายชรายังไม่ยอมแพ้และคิดว่าอย่างน้อยเขาได้ทำดีที่สุดแล้ว

2.2.4 ตัวละครกับโชคชะตา เรียกว่า "character versus fate" คือ ข้อขัดแย้งที่ตัวละครต้องเผชิญกับโชคชะตาในชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างเงื่อนไขให้ตัวละครต้องพบเจอกับสิ่งที่ตนเองไม่สามารถหาคำตอบได้ สิ่งที่เป็นวิบากกรรมและสภาพเงื่อนไข เช่น ความทุกข์ยาก การเกิดมาไม่สมประกอบ การเกิดในชาติตระกูลที่ไม่เป็นที่ยอมรับ การขาดหรือไม่ได้รับโอกาส และสิทธิในสังคมเหมือนคนอื่น การต้องทำในสิ่งที่ขัดต่อสามัญสำนึกของความเป็นมนุษย์ หรือการต้องตกอยู่ในสภาวะจำยอม เช่น การกลายเป็นบุคคลต้องห้าม การต้องแต่งกับมารดาตนเอง การทำร้ายผู้ที่มีอุปการะคุณโดยไม่รู้ตัว เป็นต้น ตัวอย่างเช่นเรื่อง "The Lone Ranger and Tonto Fistfight in Heaven" โดย เซอร์แมน อเล็กซี (Sherman Alexie, 1966-) เรื่องนี้เกี่ยวกับการนำเสนอดตัวละครหลักเป็นคนผิวสีที่รู้ว่าคนส่วนใหญ่มองเขา (คนขาว) มีแต่รังเกียจและไม่ไว้ใจพวกคนผิวสี ข้อขัดแย้งนี้ทำให้เขาพยายามเอาชนะโดยการมองโลกในแง่ดีและปล่อยวางกับมัน เขาจึงมีชีวิตเป็นของตนเองได้อย่างมีความสุข เนื้อเรื่องช่วงเริ่มต้น ดังนี้

"Hello," he asked when I walked into his store. "How you doing?"

I gave him a half-wave as I headed back to the freezer. He looked me over so he could describe me to the police later. I knew the look. One of my old girlfriends said I started to look at her that way, too. She left me not long after that. No, I left her and don't blame her for anything. That's how it happened. When one person starts to look at another like a criminal, then the love is over. It's logical.

"I don't trust you," she said to me. "You get too angry."

She was white and I lived with her in Seattle. Some nights we fought so bad that I would just get in my car and drive all night, only stop to fill up on gas. In fact, I worked the graveyard shift to spend as much time away from her as possible. But I learned all about Seattle that way, driving its back ways and dirty alleys. (Alexie, 2005 : 1)

จากตัวอย่างเนื้อความที่ยกมาเป็นความขัดแย้งกับโชคชะตา ซึ่งผู้อ่านคาดเดาได้จากการพูดคุยกันของตัวละคร ที่ถูกคนอื่นมองว่าเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจในขณะที่เข้าไปซื้อของในร้านขายของชำ และเขาก็ยอมรับกับมันคิดในทางบวกไว้

2.2.5 ตัวละครกับเครื่องจักรหรือเทคโนโลยี เรียกว่า “character versus machine, technology” คือ ข้อขัดแย้งที่เกิดจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นชนิดต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องทุ่นแรง อย่างเช่น เครื่องจักร รถยนต์ คอมพิวเตอร์ สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ สิ่งที่เป็นมนุษย์เสมือนหรือที่เรียกว่า ปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence) หรือแม้กระทั่งสิ่งที่เป็น software เช่น ระบบปฏิบัติการ (operation systems) หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีทั้งคุณและโทษในการนำมาใช้และอยู่ร่วมกับมนุษย์ในชีวิตประจำวัน บางสิ่งประดิษฐ์มีความฉลาดก้าวล้ำไปกว่าปัญญาของมนุษย์ ตัวละครหลักในเรื่องอาจถูกนำเสนอให้ต่อต้าน ที่จะให้มีหรือไม่ให้ตนเองถูกควบคุมหรือแทนที่โดยเทคโนโลยีเหล่านั้น ตัวอย่างเช่นเรื่อง “The Legend of John Henry” ซึ่งได้นำมาเรียบเรียงใหม่ โดย เฮทเธอร์ ลินน์ แบงค์ส (Heather Lynne Banks) เรื่องราวข้อขัดแย้งเกี่ยวกับคนงานที่ทำแข่งกับเครื่องจักรว่าใครจะขุดเจาะทางได้เร็วกว่ากัน เหตุการณ์ช่วงขัดแย้งกับเครื่องจักร ดังนี้

...“My machine can drill faster than any of your workers,” the salesman told the boss. Most of the men looked down and shook their heads. They feared he was right. But John Henry spoke up. “That machine can’t beat me!” he roared. The other men raised their heads and cheered.

Everyone came running to watch the contest. John Henry stood tall in front of Big Bend Mountain. He gripped a hammer in his mighty hands. The salesman pulled the levers on his machine, and it made an

awful noise. “When my machine wins, you’ll want to buy it. It will replace all these people!” he yelled to the boss.

John Henry knew he had to beat the machine. If the machine won, the boss would fire the men and use the machine to drill through Big Bend Mountain. But if John Henry won, the boss wouldn’t want the machine. He’d keep paying the men.

For the first time in his life, John Henry looked kind of small. Or maybe the machine just looked big. But that didn’t scare John Henry.

Whoo! The whistle blew, and the contest began. John Henry groaned as he swung his hammer into the rock. He heard the machine groan, too. “A man is better than a machine,” he said under his breath.

John Henry swung his hammer as quick as lightning. He put all his strength into breaking through the rock. He pushed ahead of the machine and didn’t look back.

Whoo! The whistle blew again. The contest was over. John Henry had hammered through almost twice as much rock as the machine. John Henry won!... (Banks, n.d.)

จากเนื้อความผู้อ่านจะเห็นภาพข้อขัดแย้งกับเครื่องจักรเริ่มเกิดขึ้น โดยหลังจากที่นายหน้ามาเสนอหัวหน้าช่างให้ใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน จอห์น เฮนรี่ (John Henry) และคนงานคนอื่น ๆ เริ่มกังวลว่าตนเองจะตกงานและขาดรายได้ เขาจึงได้ขอทำเครื่องจักรว่าใครจะขุดเจาะได้รวดเร็วกว่ากัน เมื่อการทดสอบเริ่มขึ้นปรากฏว่า จอห์น เฮนรี่ (John Henry) ชนะเครื่องจักร

2.2.6 ตัวละครกับสิ่งเหนือธรรมชาติ/เทพเจ้า หรือสิ่งที่เป็นปริศนา เรียกว่า “character versus supernatural, God, the unknown, extraterrestrial” คือ ข้อขัดแย้งกับสิ่งที่เหนือกว่าความเป็นมนุษย์ทั่วไปจะพึงมีจะพึงเป็นหรือพึงกระทำได้ หรือมนุษย์ทั่วไปไม่อาจสัมผัสได้ง่าย ๆ ไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ และอยู่เหนือกว่าสติปัญญาของตัวละครที่จะเข้าใจได้ อย่างเช่น การต้องเผชิญกับวิญญาณ ภูตผีปีศาจ ความลึกลับ พิศวง เวทมนตร์คาถา อากาศรพ์ ผู้วิเศษที่มีฤทธิ์เดช ผู้ที่สามารถแปลงกายได้ ผู้ล่วงรู้อดีตและอนาคต

ผู้เป็นอมตะ มนุษย์ที่มีคุณสมบัติและความสามารถเหนือมนุษย์ทั่วไป หรือแม้กระทั่งสิ่งมีชีวิตนอกโลกจากดวงดาวอื่น ตัวอย่างเช่นเรื่อง “Rip Van Winkle” โดย วอชิงตัน เออร์วิง (Washington Irving, 1783–1859) ซึ่งเป็นเรื่องราวของชายคนหนึ่งที่เผลอหลับด้วยความเมา เมื่อตื่นขึ้นมาพบว่าตนเองได้ข้ามกาลเวลาไปอยู่ในอนาคต เหตุการณ์ช่วงที่เป็นปมขัดแย้ง ดังนี้

... He was naturally a thirsty soul, and was soon tempted to repeat the draught. One taste provoked another; and he reiterated his visits to the flagon so often that at length his senses were overpowered, his eyes swam in his head, his head gradually declined, and he fell into a deep sleep.

On waking, he found himself on the green knoll whence he had first seen the old man of the glen. He rubbed his eyes—it was a bright sunny morning...

... His mind now misgave him; he began to doubt whether both he and the world around him were not bewitched. Surely this was his native village, which he had left but the day before...

... He recognized on the sign, however, the ruby face of King George, under which he had smoked so many a peaceful pipe; but even this was singularly metamorphosed. The red coat was changed for one of blue and buff, a sword was held in the hand instead of a sceptre, the head was decorated with a cocked hat, and underneath was painted in large characters, GENERAL WASHINGTON... (Smith, 1916 : 55, 57–85)

เรื่องนี้นักประพันธ์ใช้สิ่งเหนือธรรมชาติเป็นข้อขัดแย้งกับตัวละคร จากนี้ความเป็นฉากในช่วงที่ตัวละคร “ริป แวน วิงเคิล” (Rip Van Winkle) เกิดความสับสนกับเหตุการณ์ว่าเป็นไปได้อย่างไร อะไรคือสาเหตุ เขาเพียงแค่ดื่มเหล้าแล้วเผลอหลับไป (บนเขา) พอตื่นขึ้นมาพบว่าสถานที่รอบ ๆ เปลี่ยนไป เมื่อเดินกลับไปที่บ้านก็ยิ่งประหลาดใจ มีภาพของประธานาธิบดีจอร์จ วอชิงตัน แขนงอยู่ที่ผนัง เขาจำได้ดีว่าเดิมที่เป็นรูปของพระเจ้าจอร์จ ที่ 3

สรุปได้ว่า ประเภทของข้อขัดแย้งของตัวละครหลักสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะ ดังนี้ 1) แบ่งตามความสำคัญ มีข้อขัดแย้งหลักและข้อขัดแย้งรอง 2) แบ่งตามลักษณะประกอบด้วย 2.1) ข้อขัดแย้งภายใน ได้แก่ ขัดแย้งกับตัวเอง และ 2.2) ขัดแย้งกับภายนอก ได้แก่ ขัดแย้งกับตัวละครอื่น ขัดแย้งกับสังคม ขัดแย้งกับธรรมชาติ ขัดแย้งกับโชคชะตา ขัดแย้งกับเทคโนโลยี และขัดแย้งการสังเวยธรรมชาติ

การวิเคราะห์และวิจารณ์ข้อขัดแย้ง

หลักเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อขัดแย้ง ผู้อ่านจำเป็นต้องตั้งคำถามพร้อมกับตั้งข้อสังเกตและพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องสั้นที่อยู่ในมือ เริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่องสามารถบ่งบอกอะไรเป็นปริศนาให้เดาเนื้อหาข้อขัดแย้งในเบื้องต้นได้บ้างหรือไม่ เพื่อสร้างความอยากรู้อยากเห็นให้กับตน จากนั้นในระหว่างที่อ่านจำเป็นต้องประมวลสถานการณ์ต่าง ๆ เข้าหากันไปในตัวด้วย โดยการตั้งคำถามในใจขณะอ่าน เช่น ใครคือตัวละครหลักตัวละครรอง อะไรคือข้อขัดแย้งหลักและรอง อะไรคือสาเหตุของข้อขัดแย้งหลักและรอง เป็นความขัดแย้งแบบภายในหรือภายนอก มีข้อขัดแย้งรองอะไรบ้าง ตัวละครหลักขัดแย้งกับสิ่งใด เป็นความขัดแย้งกับตนเองหรือกับผู้อื่นหรือกับวัตถุสิ่งของ ตัวละครมีวิธีการในการที่จะเอาชนะปมปัญหาเหล่านั้นอย่างไร เป็นต้น

ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ข้อขัดแย้งของเรื่องที่กำลังอ่านได้นั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ หากเรื่องที่กำลังอ่านนั้นผู้อ่านไม่สามารถระบุได้ว่านักประพันธ์ต้องการนำเสนออะไรให้กับผู้อ่าน จะทำให้เรื่องดังกล่าวไม่เป็นที่น่าสนใจ ในทางกลับกันหากอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญได้จะทำให้เรื่องดังกล่าวกลายเป็นเรื่องที่มีคุณค่ากับผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้อ่านยังต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญของข้อขัดแย้งนั้นได้ด้วย เช่น เรื่อง “A fable” (Twain, 1922 : 281-284) โดย มาร์ค ทเวน (Mark Twain, 1835-1910) เป็นเรื่องราวของแมวตัวหนึ่งที่เป็นที่นับถือของบรรดาสัตว์ในป่า ได้นำเรื่องราวภาพวาดสีภาพหนึ่งที่จิตรกรได้วางไว้ในมุมที่เขาจะเห็นได้จากกระจกเพื่อให้ภาพเกิดมิติ เห็นได้ไกลมากขึ้นและภาพเกิดความนุ่มนวลดูงดงามกว่าเดิมสองเท่าเมื่อมองผ่านกระจก เจ้าแมวได้บรรยายถึงความงามของภาพนี้ให้บรรดาสัตว์ในป่าฟัง และให้ผู้ที่อยากรู้อยากเห็นไปแอบดูผ่านรูเล็ก ๆ บนกำแพงบ้านจิตรกร จนทำให้สัตว์ทั้งหลายต่างอยากเห็นภาพนี้ด้วยตาตนเอง สัตว์ทั้งหลายต่างทยอยมาดูด้วยตาตนเองและได้ดูในตำแหน่งที่อยู่ระหว่างภาพกับกระจก แล้วต่างหาว่าแมวหลอกหลวงเพราะภาพ

ที่เห็นไม่เหมือนตามที่แมวเล่าแต่อย่างใด แต่พวกเขากลับเห็นแต่ภาพของสัตว์ตามชนิดของสัตว์
 ที่ไปดู เมื่อพิจารณาข้อขัดแย้งพบได้ดังนี้

... "The cat lied. There was nothing in that hole but an ass.
 There wasn't a sign of a flat thing visible. It was a handsome ass,
 and friendly, but just an ass, and nothing more."... (Twain, 1922 :
 283)

ลาอาสาไปดูรูปภาพเป็นตัวแรกและกลับมารายงานราชันย์แห่งป่าว่า ไม่เห็นอะไรเลย
 นอกจากลา และได้กล่าวหาแมวว่า เป็นคนโกหก

... Go, Baloo, look in the hole, and come and report."
 So the bear went. When he came back, he said:
 "Both the cat and the ass have lied; there was nothing in the hole
 but a bear."... (Twain, 1922 : 283)

จากนั้นราชันย์แห่งป่าได้ส่ง บาลู (หมี) ไป เขากลับมารายงานว่า ทั้งแมวและลาต่างก็
 โกหกทั้งคู่ เพราะภาพที่เห็นจากรูนั้นไม่มีอะไรนอกจากหมี เหตุการณ์ต่อจากนั้นมีอยู่ว่า

... "First, the cow. She found nothing in the hole but a cow.
 The tiger found nothing in it but a tiger.
 The lion found nothing in it but a lion.
 The leopard found nothing in it but a leopard.
 The camel found a camel, and nothing more.

Then Hathi was wroth, and said he would have the truth, if he had
 to go and fetch it himself. When he returned, he abused his whole subjectry
 for liars, and was in an unappeasable fury with the moral and mental
 blindness of the cat. He said that anybody but a near-sighted fool could

see that there was nothing in the hole but an elephant.” (Twain, 1922 : 283-284)

จากนั้นบรรดาสัตว์ ได้แก่ วัว เสือ สิงโต เสือดาว ชูฐ ต่างทยอยไปดูกันเพื่อคลายความสงสัยเมื่อกลับมาต่างก็โทษต่อ ๆ กัน ว่าไม่เห็นอะไรนอกจากวัว เสือ สิงโต เสือดาว และ ชูฐ สุดท้ายราชันย์แห่งป่าจึงต้องไปดูด้วยตาตนเอง เมื่อกลับมาจึงโกรธมากและต่อว่าแมวและบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่ไปดูต่าง ๆ นานา ที่ตนเองไม่เห็นอะไร นอกจากข้างต้งโง่ตามีดตามัวตัวหนึ่งเท่านั้น

เมื่อวิเคราะห์จากเนื้อหาโดยรวมจะเห็นว่า เป็นข้อขัดแย้งหลักแบบภายนอก (external conflict) คือ ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ด้วยบรรดาสัตว์เมื่อได้ดูภาพแล้วต่างก็มาโทษต่อ ๆ กันและโดยเฉพาะแมวซึ่งโดนกล่าวหาจากสัตว์ทุกตัวที่ไปดู เพราะเป็นผู้เล่าเรื่อง ความมั่งคั่งของภาพวาดจนสัตว์ทุกตัวอยากไปดูด้วยตาตนเอง สำหรับข้อขัดแย้งรองในเรื่องนี้มีอยู่เช่นกันนั่นคือ ข้อขัดแย้งภายในแบบตัวละครขัดแย้งกับตัวเองที่เป็นเรื่องความอยากรู้อยากเห็นของบรรดาสัตว์ป่า และต้องการคลายความสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่แมวเล่า เมื่อสัตว์แต่ละตัวไปดูภาพต่างก็บอกว่าไม่เห็นอะไรเลยนอกจากลา วัว เสือ สิงโต เสือดาว ชูฐ และแม้กระทั่งราชันย์ (ข้าง) ยังถึงกับทรงเกรี้ยวกราดที่เห็นแค่ข้างโง่ ๆ หน้าตามีดตามัวตัวหนึ่งเท่านั้น

สรุปได้ว่า ในการวิเคราะห์ให้พิจารณาในประเด็น คือ การเดาสถานการณ์ของเรื่องในเบื้องต้นว่าเกี่ยวกับเรื่องใด ข้อขัดแย้งในเรื่องจัดอยู่ในประเภทใด มีข้อขัดแย้งกี่ประเด็น ขัดแย้งกับสิ่งใด สาเหตุเกิดจากอะไร แล้วตัวละครใช้วิธีการในการเอาชนะและผลออกมาเป็นอย่างไร

บทสรุป

ข้อขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง “ปมปัญหา” ความขัดแย้งหรืออุปสรรคที่ตัวละครในเรื่องสัมพันธ์เผชิญกันระหว่างสองฝ่ายที่มีสาเหตุมาจากความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ การกระทำ การแสดงออก ที่อาจมีสาเหตุมาจากทั้งจากภายในตนเองและสภาพแวดล้อมภายนอก ข้อขัดแย้งเป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เรื่องราวมีความรู้สึกรุนแรงไปข้างหน้าและนำไปสู่การสิ้นสุดของเรื่อง สามารถช่วยสร้างความสนุกสนานและให้แง่คิดในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ 1) แบ่งตามความสำคัญ คือ ข้อขัดแย้งหลักและข้อขัดแย้งรอง ข้อขัดแย้งรองนั้นจะมีการเฉลยหรือไม่ก็ได้ ส่วนข้อขัดแย้งหลักมักทิ้งไว้ให้ผู้อ่านตีความเอง และ 2) แบ่งตามลักษณะข้อขัดแย้ง

คือ ข้อขัดแย้งภายในตัวละคร และข้อขัดแย้งภายนอก เช่น ขัดแย้งกับคน สังคม ธรรมชาติ โชคชะตา เทคโนโลยี และสิ่งที่เหนือธรรมชาติ นอกจากนี้ผู้อ่านต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่คุณกำลังอ่านได้ด้วย เพื่อนำเอาคุณค่าและบทสรุปที่มีอยู่เป็นคติและเป็นปรัชญา ชีวิตไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

แบบทดสอบท้ายบทที่ 7

ข้อขัดแย้ง

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้และอธิบายให้ได้ใจความพอสังเขป

1. ข้อขัดแย้งในเรื่องสั้นควรมีลักษณะเฉพาะตัวต่างกับบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ อย่างไร
2. มีหลักในการใช้ข้อขัดแย้งหลักและข้อขัดแย้งรองในเรื่องสั้นรวมกันอย่างไร
3. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง “The Monkey's Paw” โดย วิลเลียม ไวท์มาร์ค เจค็อบส์ (William Wyndham Jacobs, 1863–1943) ว่ามีการใช้ข้อขัดแย้งในลักษณะใด
4. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง “The Last Leaf” โดย โอลิเวีย เฮนรี่ (Olivia Henry, 1862–1910) ว่ามีลักษณะของข้อขัดแย้งเป็นอย่างไร
5. ศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง “A cup of tea” โดย แคทเธอริน มานส์ฟิลด์ (Katherine Mansfield, 1888–1923) ว่ามีข้อขัดแย้งเป็นอย่างไร